

TAMPEREEN KAUPUNKI
SMART TAMPERE

Smart Tampere -ohjelma

Tilannekatsaus

8.5.2018

grow

Smart

Together

Miten toimimme?

Ekosysteemiohjelmassa

- Priorisoimme projektimme vaikuttavuuden ja strategiaan kytkeytymisen perusteella sekä seuraamme toimintaa tulokortin avulla
- Olemme mahdollistamassa yritykselle uutta liiketoimintaa ja avustamme kaupungin palvelualueita ja kehitysohjelmia digitalisaation suunnittelussa ja toteuttamisessa
- Meillä on aiesopimus allekirjoitettu 39 yhteistyökumppanin kanssa

Digiohjelmassa

- Olemme kehittäneet ja ottaneet käyttöön kaupungille uuden kokeilevan tavan kehittää palveluita asiakaslähtöisesti teknologian avulla
- Kokeilemme ohjelmassa yli 60 ratkaisua kaupungin eri palvelualueiden palveluiden digitalisoimiseksi
- Kokeilujen avulla teemme laadukkaampia hankintoja ja tuotamme parempia digitaalisia palveluja Tampereen kaupungin ja seudun asukkaille ja työntekijöille
- Projektipäälliköiden ohjaus: 20% Digiohjelmasta ja 80% palvelualueelta

Älykäs liikenne

https://youtu.be/dvMD2jry_18

Nelivuotiaan arki älykkäässä kaupungissa

<https://youtu.be/huFzTm2G2SU>

Elias robotti opettaa englantia

<https://yle.fi/uutiset/3-10189634>

Ekosysteemiohjjelma

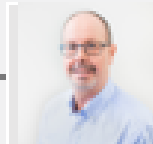
Tero Blomqvist
Ohjelmajohtaja

Niina Siipola
Ohjelman kehitys

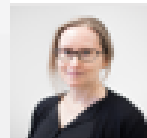
Petri Nykänen*
Liiketoimintakehitys

Nick Cotton
Projektisuunnittelu

Mika Heikkilä
City IoT

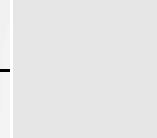
Anni Joela
Opastamisen
Ekosysteemi

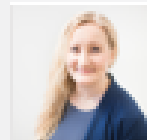
Pauli Välimäki
Rakennukset ja infra

Maarit Vehviläinen
STARDUST(EU)

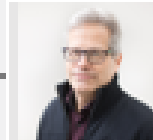
Jari Weckman
Tietoliikenne

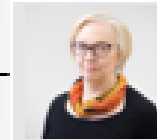
Pirkko Laitinen
Markkinointi ja
viestintä

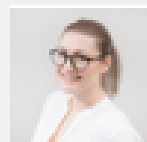
Jouni Raudaskoski
Data-analytiikka

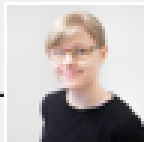
Jarkko Lumio
Älykäs Terveys

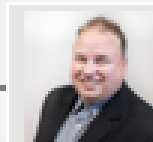
Tiina Karttunen
Kotidigi

Jenna Tuominen
Smart City Week

Carita Isomäki
Projektikoordinointi

Jari Ikonen*
Älykäs liikkuminen

Markku Niemi*
Yhteydet

*Business Tampere

DIGIOHJELMA 2018

Konserni

Tuottavuuscontroller
Anna-Mari Luhta

Ohjelmapäällikkö
Mia Vaelma

Digimarkkinointi
Hanna Porrassalmi

Rajapinnat & data
Joonas Dukpa

Palvelumuotoilu
Outi Nokkonen

Hankinta-asiantuntija, Anni Kurvinen

Varhaiskasvatuksen viestintä ja digitaaliset oppimisympäristöt, Heli Ketola

Terveysten ja toimintakyvyn edistäminen
Sanna Ahonen

Digiasiakaspalvelu
Outi Lehtinen

Digitaaliset oppimisympäristöt
perusopetuksessa, Marika Korpinurmi

Hyvinvoinnin palvelualue

Työllisyyspalveluiden digitaaliset kokeilut
Minna Vierula, Janne Taiponen

Kärkihankkeiden tuki – Hiedanranta &
Keskusta, Elina Pulliainen

Kaupunkitilat 24/7 –käyttöön
Juha Suvanto

Digitaaliset oppimisympäristöt toisella
asteella, Ville Palkinen

Elinvoiman ja kilpailukyvyn
palvelualue

Maankäytön prosessin uudistaminen
Mika Hallamaa

Joukkoliikenteen maksu-, suunnittelu- ja
infojärjestelmien uudistaminen
Jukka Puranen

Kärkihankkeiden tuki – Raitiotie
Kalle Lehtinen

Infraomaisuuden hallinta
Risto Asikainen

Kaupunkiympäristön
palvelualue

Millaista medianäkyvyyttä Tampereen kaupunki on saanut työmme kautta?

Finpro tuo USA-laisen sijoittajadelegaation tutustumaan Smart Tampereeseen

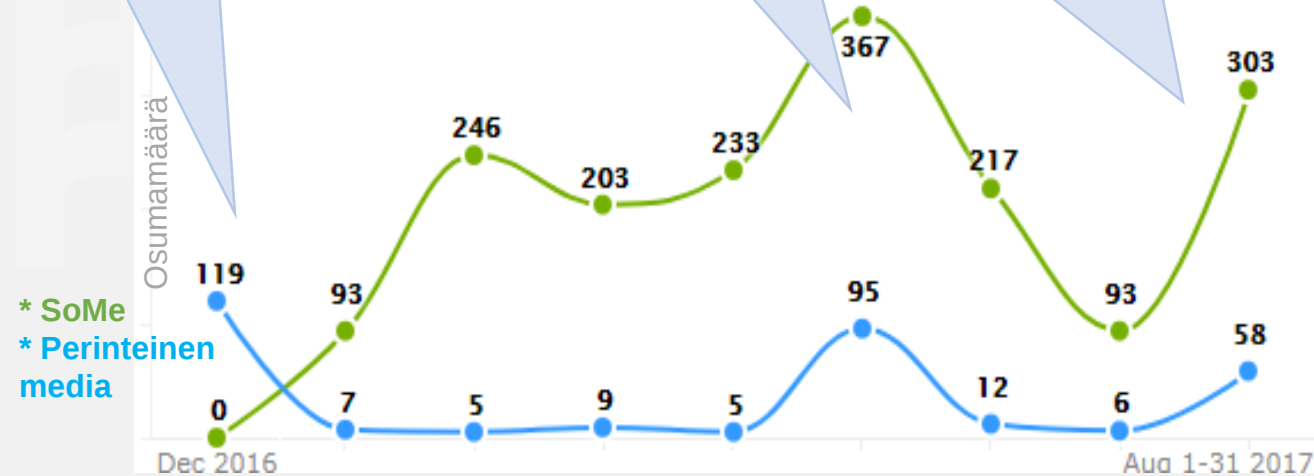
Nokia Oyj ilmoittaa ryhtyvänsä Smart Tampereen kumppaniksi

Elisa Oyj ilmoittaa rakentavansa 5G-verkon Tampereelle yhteistyössä Smart Tampereen kanssa

Innovaatiopääkaupunki-finalisti

"**Tampere** plans to Grow **Smart** Together for the road ahead." – Good News From Finlandin video

Opettajarobotit Tampereen kouluissa

Joulukuu 2016

huhtikuu 2018

Perinteisen median näkyvyys (joulukuu 2016 - huhtikuu 2018):

- Mediaosumat 433 kappaletta
- TOP 5 maat: Yhdysvallat (39%), Suomi (27%), Britannia, Ranska ja Vietnam
- Mainosarvo: 4 750 000€
- Potentiaalinen tavoitavuus: 536 000 000 henkilöä

Mitä saavutimme vuonna 2017?

Ekosysteemiohjelman tärkeimmät saavutukset

- Alueelle sijoittui kolme ulkomaista liiketoimintayksikköä ja 25 kotimaista pk-yritystä. Lisäksi alueella toimii ~250 startup-yritystä.
- Työttömien työnhakijoiden (kaupunkiseutu 3/2018) osuus työvoimasta 10,5%
- Kolme uutta liiketoimintamallia (esim. SmarMile pakettiautomaatti) yhdessä yritysten kanssa sekä kolme uutta alustaa (esim. Hervannan 5G verkko) tukemaan yritysten liiketoimintaa ja kaupunkikehitystä
- Suunnitellut projektit ovat toteutuksessa. Projektisalkun kokonaisarvo on noin 70 M€
- Yrityksiä on ollut toiminnassa mukana noin 300 kappaletta

Digiohjelman tärkeimmät saavutukset

- Tuemme kaupungin toimintakulttuurin muutosta kouluttamalla kaupungin sisäisestä henkilöstöstä asiantuntevia digiprojektipäälliköitä
- Kokeilemalla löydämme toimivat ja toimimattomat toimintatavat; toimivat viedään osaksi toimintaprosesseja ja toimimattomista opitaan, sekä pienennetään kehittämisen riskejä
- Hyötypotentiaaleja voivat olla esim. mm. saman asiakasmäärän palveleminen pienemmällä henkilöstöresurssilla, suuremman asiakasmäärän palvelu samalla resurssilla, vapautuvan ajan hyödyntäminen asiakastyöhön, hankintojen toteutustapaan vaikuttaminen, laatu- ja toimintamallivaikutukset
- Digiohjelman aikaan saamat lopulliset hyödyt (ml. vaikuttavuus ja säästöt) realisoituvat viiveellä kokeilujen jälkeen, kun uudet toimintatavat johdetaan palvelualueiden toimesta osaksi toimintaprosesseja

Miten toteutamme uutta strategiaa?

Ekosysteemiohjelma

- Luomme ekosysteemejä ja alustoja eli monipuolisia toimintaympäristöjä kohtauspaikoiksi, joissa tuotetaan uusia liiketoimintamalleja ja innovaatioita yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa
- Teemme Tamperetta kansainvälisesti tunnetuksi älykkään ja kestävän kaupunkikehityksen edelläkävijänä ja houkuttelevana osaamisen kaupunkina
- Mahdollistamme yritysten ja oppilaitosten kanssa työhön johtavan koulutuksen ja osaamisen lisääntymistä, jotta Tampere on kiinnostava toimintaympäristö yrityksille

Digiohjelma

- Digiohjelman projektien tavoitteiden ja konkreettisen tekemisen määrittelyä ohjaavat palvelualueiden palvelu- ja vuosisuunnitelmista nousevat kokonaiskehittämisen tarpeet, joihin Digiohjelma etsii uusia ratkaisu- ja lähestymistapoja
- Toteutamme kaupungin neljän strategisen painopisteen (yhdessä ja vastuullisesti, kilpailukykyinen koulutus ja osaaminen, luova ja innovatiivinen sekä urbaani ja kestävästi kasvava) tavoitteita ja mahdollistamme kaupungin asiakaslähtöisen, kestävän ja kustannustehokkaan uudistamisen teknologiaa hyödyntämällä
- Digitalisaatio on yksi keskeinen väline kestävän kaupunkikehityksen toteuttamisessa

Mitä teemme vuonna 2018?

Ekosysteemiohjelma

- Luomme kansainvälisiä toimintaympäristöjä yhdessä yritysten, oppilaitosten ja muiden kaupunkien kanssa (esim. opiskelijoiden kanssa tehty ratikkamatkustamisen palvelumuotoilu, Ratinan tapahtumien opastussovellus nuorten yleisurheilun MM-kisoihin ja Hervannan 5G-alusta autonomisen liikenteen kehitykseen yhdessä Eurooppalaisten kaupunkien kanssa)
- Suunnittelemme ja toteutamme alustoja yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa (esim. Koti- ja etähoidon integraatioalusta palvelujen kehittämisen tukena, 3D-kaupunkimalli kaupunkisuunnittelun tukena ja Hiedanrannan Drone testialue yritysten ja oppilaitosten käyttöön)
- Tiivis yhteistyö kaupungin kehitysohjelmien kanssa tuoden yritysten ratkaisuja tai kehitysideoita hyödynnettäväksi kehitysohjelmissa oleviin haasteisiin (esim. Ratikan kameratoteutuksiin löytyi paikallinen toimija)

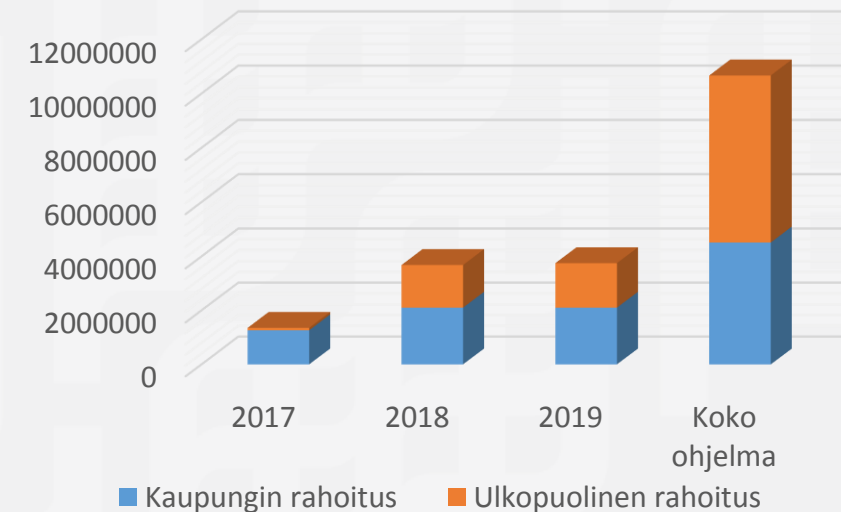
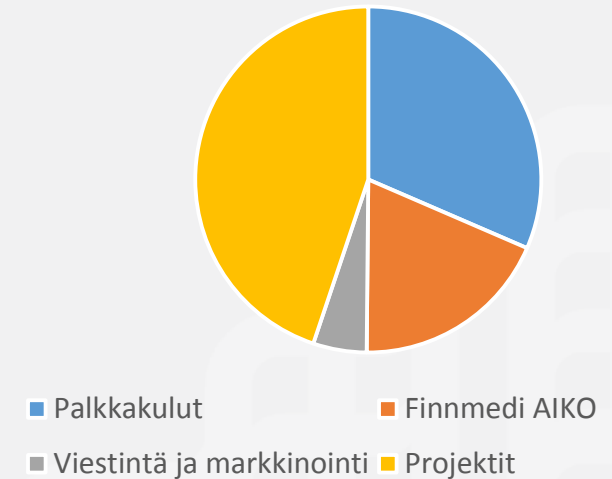
Digiohjelma

- Jatkamme kaupungin palvelujen strategista uudistamista yhteistyössä palvelualueiden kanssa kokeilujen avulla, sekä kehitämme kokeilukulttuuria edelleen
- Osallistamme kuntalaisia, henkilöstöä ja eri sidosryhmiä aktiivisesti palveluiden kehittämiseen ja reagoimme nopeasti palautteisiin
- Kehityskohteitamme ovat mm. asiakaspalvelun digitalisointi (esim. video-chat), varhaiskasvatuksen -ja opetuksen digitaliset ratkaisut (esim. Elias robotti), maankäytön prosessin uudistaminen, joukkoliikenteen maksu- ja infojärjestelmien uudistaminen

Ekosysteemiohjelman budjetti

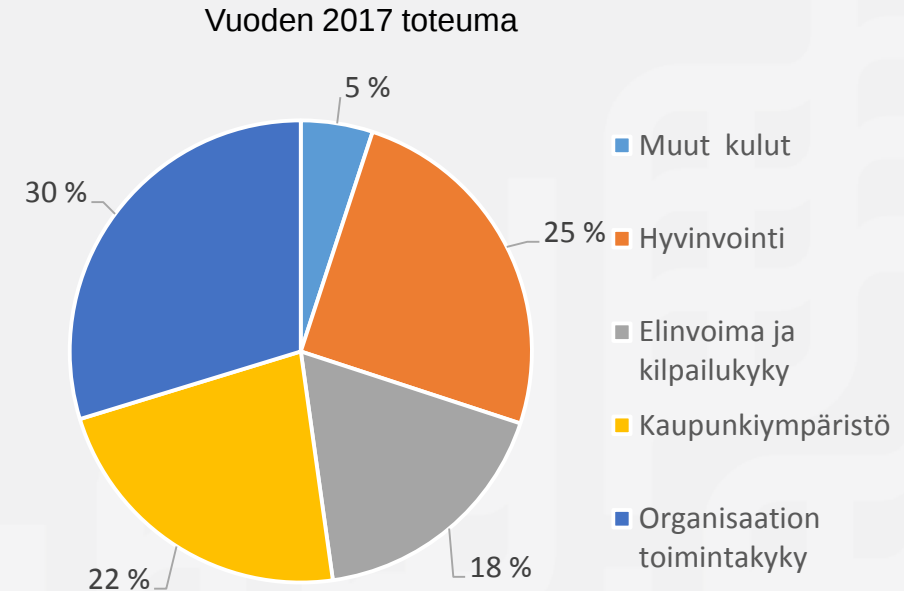
- **Vuoden 2017 kulut olivat 1.3 M€**
 - josta palkkakulut olivat 31%, FinnMedin AIKO-rahoitus 19%, viestintä ja markkinointi 0,05% ja projektit 45%.
 - ulkopuolista rahoitusta tuli 90 000 € ja kaupungin rahoitusta 1.2 M€
- **Vuonna 2018 ohjelman ja sen alaisten projektien ja hankkeiden kokonaisbudjetti on 3.7 M€**
 - josta ulkopuolista rahoitusta 1.6 M€ ja kaupungin rahoitusta 2.1 M€
- **Vuonna 2019 ohjelman ja sen alaisten projektien ja hankkeiden kokonaisbudjetti on 3.7 M€**
 - josta ulkopuolista rahoitusta 1.6 M€ ja kaupungin rahoitusta 2.1 M€
 - resurssivaraus vuodelle 2019 on vuotta 2018 pienempi, 10htv
- **Ohjelman ja sen alaisten projektien ja hankkeiden kokonaisbudjetti koko toteutusajalle on 10.7 M€**
 - josta ulkopuolista rahoitusta 6.1 M€ ja kaupungin rahoitusta 4.6 M€

Vuoden 2017 toteuma

Digiohjelman budjetti

- **Vuonna 2017 digiohjelman kulut olivat 1.0 M€**
 - josta 30% meni organisaation toimintakyvyn kehittämiseen, 25% Hyvinvoinnin palvelualueelle, 18% Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualueelle, 22% Kaupunkiympäristöön ja 5% muihin kuluihin
- **Vuonna 2018 digiohjelman kokonaisbudjetti on 2.2 M€ (vuosisuunnitelma) ja 0.5 M€ (uudelleen budjetointi)**
- **Vuosina 2019 - 2020**
 - Digiohjelman suunnitelman mukainen budjetti on 2.3 M€ / vuosi ohjelman ajan
 - Resurssivaraus vuodelle 2019 on vuoden 2018 mukainen 21htv, jolla mahdollisesta palvelualueiden tarpeiden mukaiset kokeilut ja strategian mukainen henkilöstö kehittää teeman toteuttaminen
 - Digiohjelman hankinnat eivät ensisijaisesti kohdistu investointeihin, sillä ohjelmassa tehdään lyhyitä pienimuotisia kokeiluluonteisia hankintoja ja mahdollistaan kaupungin palveluiden uudistaminen

Mihin panostamme vuonna 2019?

Ekosysteemiohjelma

- Jatkamme ekosysteemien luomista ja ylläpitoa hakemalla uusia ratkaisuja kaupunkilaisen arjen helpottamiseksi (esim ratikan matkustuskokemuksen kehittäminen, kaupunkilaisten ja vierailijoiden opastamisen parantaminen ja turvallisuuden lisääminen sekä 5G teknologian hyödyntäminen kaupunkiympäristössä mm. autonominen liikenne)
- Suunnittelemme ja toteutamme uusia alustoja yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa vastaten kaupunkisuunnittelun ja elinvoiman esittämiin haasteisiin
- Tuomme yhteen kaupunginkehityshankkeiden tarpeita ja niihin sopivia yrityksiä, sekä osallistamme kaupunkilaisia ja sidosryhmiä aktiivisesti tekemiseemme erilaisten tapahtumien ja kehitystyöpajojen kautta

Digiohjelma

- Jatkamme kaupungin palvelujen strategista uudistamista kokeilujen avulla, sekä kehitämme kokeilukulttuuria edelleen
- Merkittävät kehittämiskohteemme ovat opetuksen digitalisaatoratkaisut, maankäytön prosessin uudistaminen, joukkoliikenteen maksu-, suunnittelu- ja infojärjestelmien uudistaminen ja asiakaspalvelun digitalisaatio jatkuvat v. 2019
- Kehittämiskohteet priorisoidaan palvelualueiden palvelu- ja vuosisuunnitelmissa, joten palvelualuekohtaiset Digiohjelman kehittämisen painopisteet tarkentuvat osana kokonaiskehittämisprosessia syksyn 2018 aikana

Hiilineutraalisuus ja kestävä kaupunki osiota valmistellaan kehitysohjelman kolmanneksi osa-alueeksi

Millaisia riskejä näemme?

- Kaupunki haluaa toimia mahdollistajana ekosysteemien ja alustojen luomisessa, mutta toimintakulttuuri, roolit ja rakenteet ovat yksityisen ja julkisten toimijoiden välillä usein erilaiset. Riski on, että alustat ja ekosysteemit eivät synny suunnitellussa aikataulussa.
- Uusi toimintamalli vaatii sisäisesti niin henkilö- kuin organisaatiotason vuorovaikutusta, joustoa ja uusia toimintatapoja. Riski on, että haluttujen toimintaprosessien muutoksia ja tehostamista ei saada tehtyä suunnitellusti.
- Sote- ja maakuntauudistus sitoo kaupungin keskeisiä henkilö- ja ICT-resursseja. Riski on, että osa keskeisistä resursseista ei ole käytettävissä kaupungin omassa digitalisaatiomuutoksessa. Myös sote- ja maakuntauudistuksen myötä omistajuuteen liittyvät epäselvyydet voivat estää kehittämiskokeiluja.

Taustamateriaalia

Miten onnistuimme sisäisten sidosryhmien näkökulmasta?

"Yhtiön puolesta kiitokset innokkaasta otteesta ja tuesta polulla kohti älykästä raitiovaunua. Hienoa, että olette olleet mukana työpajoissa ja myöskin järjestäneet tapahtuman jossa yrityksillä oli mahdollisuus esitellä osaamistaan aiheenpiiristä" **Pekka Sirviö**, Toimitusjohtaja, Tampereen Raitiotie Oy

"Ohjelman ammattilaiset auttoivat sukkelasti kehittämään kaupungin moniulotteiselle kehittämisen kokonaisuudelle digitaalista ja vuorovaikutteista näkymää. He kytkevät kaupungin ja Smartin tavoitteita toisiinsa esim. vapaaehtoistori. Ohjelma toteuttaa viestintämarkkinointia tavalla, josta koko kaupunki voi oppia. Ohjelman yhteistyö palveluryhmien kanssa on modernin ketterää" **Mia Lumio**, Kehittämispäällikkö, Hyvinvointipalvelualue

"Minun näkökulmastani eniten lisäarvoa on tuonut avoimen määrittelyn konsepti ja tuki markkinavuoropuheluiden järjestämisessä. Lisäksi ICT yhteisö on saanut ekosysteemiohjelman kautta tukea erilaisiin teknisiin määrittelyihin" **Eero Kaappa**, Tietohallintopäällikkö

"Smart Tampere ekosysteemiohjelma on erinomainen alusta älykkään raitiotien rakentamiseksi Tampereelle. Ohjelman ekspertit ovat toimineet pro-aktiivisesti ja tuoden esiin innovatiivisia mahdollisuuksia ja tapoja kehitettäessä Tampereen Ratikasta älykkäiden toimintojen, palvelujen ja liiketoiminnan alustaa" **Ali Huttunen**, Tampereen Raitiotie Oy

"Smart Tampere on ollut näkyvästi mukana eri hankkeissa ja toiminnallaan vienyt tietomallinnusta ja kaupunkimallia vauhdilla eteenpäin." **Rodrigo Coloma**, Kaupunkisuunnittelu

Miten onnistuimme yhteistyökumppanien näkökulmasta?

”Smart Tampere on hieno projekti joka osoittaa Tampereen olevan aidosti kiinnostunut kaupungin tulevaisuudesta ja nimenomaan teknologian hyödyntämisestä yritysten, oppilaitosten ja asukkaiden hyvinvoinnin/toiminnan edistämiseksi. Kiitos.”

”Smart Tampere on aloittanut vahvasti rakentamalla ekosysteemiä ja käynnistämällä useita hankkeita kaupungin, yritysten ja kaupunkilaisten viemiseksi digiaikaan. Hankkeet ovat luonteeltaan pitkäaikaisia ja pitkäjänteisyyttä tarvitaan pysyvien muutoksien aikaansaamiseksi. Toivon, että Tampere jatkossakin investoi Smart Tampere – hankkeeseen.”

”Tampereen kaupungin strateginen visio on innostava, erittäin hyviä ihmisiä organisaatiossa jotka yrittäjämäisesti drivaavat asioita eteenpäin. Ei tyypillinen kaupunkikumppani vaan selkeästi yrittäjämäisempi.”

”Teillä on mahtava meininki ja Smart Tampere on kyllä eräänlainen edelläkävijyyksesimerkki kaupungin kehitysstrategioista :)”